

CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Zjawisko teatru, czyli gra sceniczna, a później sztuka sceniczna, stanowi atrybut kondycji ludzkiej, jest czymś, co należy do istoty człowieczeństwa, czymś, co odróżnia ludzi od zwierząt, czymś, dodajmy, co, oczywiście, nie musi zasługiwać jedynie na pochwałę i zachwyt. Teatr stanowi istotny czynnik egzystencji ludzkiej, jest tak zapewne dlatego, że w swych pierwocinach, początkach, w chwili swych narodzin przed tysiącami lat gra sceniczna była magicznym sposobem oddziaływania na świat dookoła, przeważnie wrogi, była religijnym sposobem utrzymywania łączności z bóstwem, z niebezpiecznymi siłami nadprzyrodzonymi, z tym, co nieznanne, a groźne, była wreszcie pozareligijnym i pozamagicznym sposobem szyderczego osądu własnej społeczności, czyli sposobem korzystnego oddziaływania na nią. Pierwotnym źródłem psychologicznym teatru był tedy lęk, potrzeba ochrony przed zagrożeniem, potrzeba bycia razem, potwierdzania wspólnoty samą swą obecnością. A więc żywym obcowaniem, a nie oglądaniem obrazów tylko, jak w kinie. A więc osobistym udziałem w manifestacji publicznej, a nie prywatnym przeżyciem w odosobnieniu domowym, jak przy oglądaniu programu telewizyjnego.

Tym właśnie teatr różni się od widowisk reprodukowanych, od kina i telewizji. Kino i telewizja stanowią bowiem wyraz nowoczesnego społeczeństwa przemysłowego, zatomiastowanego, stanowiącego, jak powiadają socjologowie, „samotny tłum”, podczas gdy teatr, nawet najbardziej awangardowy, pozostaje wyrazem wspólnot ludzkich, choćby najmniejszych. I żyje tylko wówczas, kiedy sam stanowi wspólnotę, zespół powiązany wspólnotą postaw i celów, a nie fachowo dobranych funkcjonariuszy.

Jerzy Adamski, *Wstęp do teatrologii*. Unia Wydawnicza Verum, Warszawa 1996, s.23-24.

1. W zamieszczonym tekście czytamy o:

- A) gatunkach dramatu
 B) elementach gry scenicznej
 C) realizacji przedstawienia teatralnego
 D) potrzebie uczestnictwa w przedstawieniu

2. Pierwotnie teatr służył ludziom do:

- A) nawiązywania znajomości
 B) obłaskawiania bóstwa
 C) wyrażania uczuć
 D) ucieczki od rzeczywistości

3. Na społeczność pierwotny teatr oddziaływał poprzez:

- A) szyderczy osąd
 B) spontaniczny śmiech
 C) religijną zadumę
 D) system nakazów

4. W teatrze - w przeciwieństwie do kina - odbywa się:

- A) uroczysty odbiór sztuki
 B) manifestowanie duchowych przeżyć
 C) oglądanie fikcyjnych zdarzeń
 D) spełnienie potrzeby wspólnych doznań

5. Teatr narodził się z uczucia:

- A) szczęścia B) strachu
 C) miłości D) nienawiści

6. Jak wynika z tekstu, „fachowo dobrani funkcjonariusze”, to:

- A) bogowie, do których modlono się podczas pierwszych przedstawień
 B) służby porządkowe kraju lub miasta
 C) profesjonaliści pracujący przy wystawieniu sztuki
 D) technicy obsługujący studio filmowe lub telewizyjne

NAUKA O JĘZYKU

7. Rozprawę, referat i raport napiszemy stylem:

- A) urzędowym B) naukowym
 C) potocznym D) artystycznym

8. Wypowiedź napisaną stylem potocznym cechują:

- A) wypowiedzenia wielokrotnie złożone
 B) imiesłowy przysłówkowe uprzednie
 C) precyzyjne, jednoznaczne sformułowania
 D) zdrobnienia, zgrubienia, powtórzenia

9. Fragment wiersza Bolesława Leśmiana zawiera kilka:

*Tylko brzoza, kwitnąc w światów
 mnóstwo,
 Całe swoje w snach odmiłkle
 Brzóstwo
 Z nagłym szepciem w cudnia do
 strumienia,
 Gdzie raz jeszcze w brzozę się
 zamienia.*

- A) archaizmów
 B) wyrazów gwarowych
 C) regionalizmów
 D) neologizmów

10. Wypowiedzenie *Wyszli z teatru, chociaż koncert trwał jeszcze*. - jest zdaniem podrzędnie złożonym:

- A) okolicznikowym B) przydawkowym
 C) podmiotowym D) orzecznikowym

11. Zdaniem podrzędnie złożonym dopełnieniowym jest wypowiedzenie:

- A) Wrócił do domu, gdy tylko skończył pracę.
 B) Miała notes, z którym nigdy się nie rozstawała.
 C) Nie wiedział, która jest godzina.
 D) Był taki, że wszyscy schodzili mu z drogi.

12. Zdaniem podrzędnie złożonym podmiotowym jest wypowiedzenie:

- A) Począł, aż wszyscy wyjdą z klasy.
 B) Raz zdarzyło się, że nie napisał zadania.
 C) Ponieważ było późno, poszedł do domu.
 D) Kiedyś powiedział, że świetnie pływa.

13. Zdaniem bezpodmiotowym jest wypowiedzenie:

- A) Było z tym wiele kłopotów.
 B) Nie mam czasu na takie rozmowy.
 C) Zabrania się palenia ognisk w lesie.
 D) Dobrze jest spotykać się z przyjaciółmi.

14. Dwie podstawy słowotwórcze zawiera wyraz:

- A) sokowirówka   B) podglówek
 C) odkurzać   D) rozochocony

15. Błędnie został utworzony imiesłów:

- A) zniósłszy   B) przyszedłszy
 C) wziąwszy   D) stłukwszy

16. Upodobnienie międzywyrazowe pod względem dźwięczności zachodzi w związkach wyrazów:

- A) plusk fali   B) wyraz twarzy
 C) róg dachu   D) wąż boa

17. Prawidłowo zapisano skrót w zdaniu:

- A) Szczyt góry wznosił się 1000 m. n.p.m.
 B) Rozmawiał z dr Kowalskim.
 C) Zapłacił 3 zł za jabłka.
 D) 25 b.m. (bieżącego miesiąca) wysłał zawiadomienie.

18. Prawidłowo powiemy:

- A) Umieścił tekst w cudzysłowiu.
 B) Już jest 5 stycznia.
 C) Wysłał list pod ten adres.
 D) Wyszedł bez zdania racji.

LITERATURA

19. Zagadkę Sfinksa rozwiązał:

- A) Edyp   B) Polinejkes
 C) Kreon   D) Achilles

20. W sporze z Antygoną Kreon postąpił się argumentem, że:

- A) nigdy nie grzebano zdrajców
 B) sam Polinejkes nie chciał pogrzebu
 C) nie stać go na uroczysty pogrzeb
 D) kobieta nie może nim rządzić

21. W teatrze antycznym stosowano:

- A) scenę obrotową   B) zapadnię
 C) proscenium   D) kulisy

22. Tytuł utworu S. Żeromskiego „Siłaczka” odnosi się do pracy:

- A) pielęgniarki   B) nauczycielki
 C) pisarki   D) aktorki

23. Intryga w komedii pt. „Skąpiec” zostaje rozwiązana, gdy okazuje się, że:

- A) Harpagon stracił cały majątek
 B) Walery i Marianna odzyskują ojca
 C) Frozyna odnajduje szkatułkę z pieniędzmi
 D) Harpagon godzi się na posag dla córki

24. „Skąpiec” to przede wszystkim utwór o:

- A) nieszczęśliwej miłości
 B) spełnionych ambicjach
 C) chorobie i biedzie
 D) skłóconej rodzinie

25. W utworze pt. „Stary człowiek i morze” bohater złowił marlina, ale:

- A) jego zdobycz pożarły rekiny
 B) nie zdołał powrócić do portu
 C) nie zyskał uznania rybaków
 D) ryba wymknęła się z sieci

26. Prawdę o Santiago („Stary człowiek i morze”) zawiera zdanie:

- A) bał się morza
 B) miał słaby charakter
 C) szanował przyrodę
 D) zawsze miał szczęście

27. Głównym bohaterem utworu A. Czechowa pt. „Śmierć urzędnika” jest człowiek, który:

- A) lekceważył normy społeczne
 B) panicznie boi się przełożonych
 C) przesadnie troszczy się o swoje zdrowie
 D) skrupulatnie realizuje swe cele

28. Tytułowym kameleonem z opowiadania A. Czechowa jest rewirowy, który:

- A) hoduje egzotyczne zwierzęta
 B) awansuje dzięki pracowitości
 C) cieszy się szacunkiem społeczeństwa
 D) zmienia zdanie zależnie od okoliczności

29. Cechą wiersza wolnego jest:

- A) swobodna kompozycja
 B) regularny rym
 C) stała średniówka
 D) jednakowa długość wersów

30. Parodia w literaturze polega na:

- A) zastosowaniu komizmu postaci, słownego lub sytuacyjnego
 B) naśladowaniu czyjegoś stylu w celu ośmieszenia go
 C) nagłym zwrocie akcji wywołującym zaskoczenie
 D) przekazaniu uniwersalnych prawd dotyczących człowieka